

CAZURILE DEȘLIU, DINESCU, BLANDIANA ȘI „SCRISOAREA CELOR ȘASE”

La 25 martie 1989, Securitatea a înregistrat o convorbire dintre criticii literari Nicolae Manolescu și Livius Ciocărlie. Transcriptul ei a fost introdus în dosarul de urmărire informativă al profesorului Livius Ciocărlie ca „Notă cu privire la discuția telefonică dintre Livius Ciocărlie și Nicolae Manolescu, despre «cazul Deșliu», Mircea Dinescu, Ana Blandiana și «scrisoarea celor șase».” Documentul este integral în cele ce urmează:

Strict secret

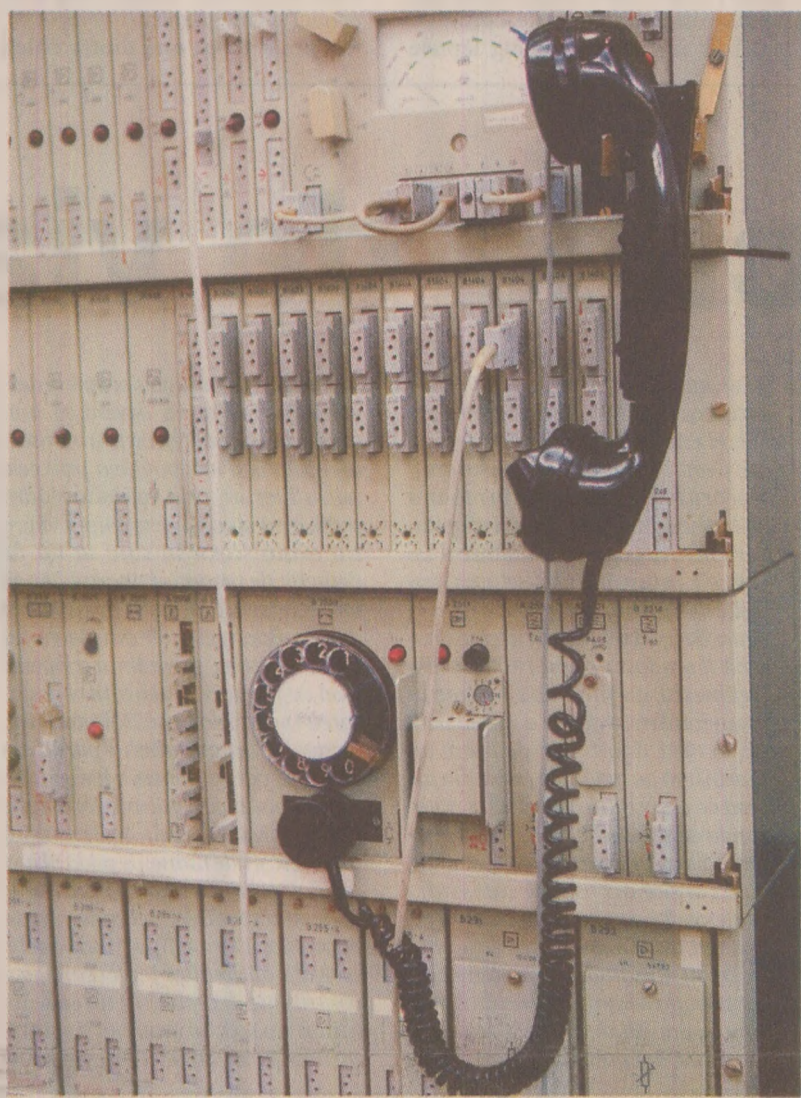
Exemplar unic

În cadrul unei discuții purtate la data de 25 martie a.c. între criticul literar Nicolae Manolescu și scriitorul Livius Ciocărlie, cei doi au abordat și următoarele aspecte:

— Referindu-se la episodul petrecut la Casa Scriitorilor, la care „eroii” au fost Mircea Dinescu și Dan Deșliu, Nicolae Manolescu a afirmat: „Cei doi erau la masă și cineva de la bucatărie care, pe furis, le-a spus să fie atenți, căci au venit niște băieți de la Securitate, care au răscolit tot coșul de farfurii murdare pentru a căuta o anume farfurie pe care chelnerul care a debarasat a pus-o la grămadă pentru că n-a știut ce-i cu ea. A doua zi, când s-au întâlnit la aceeași masă, li s-au adus niște chifle pe o farfurie, după care a venit rapid chelnerița și a zis: Vai, ce veche e pâinea asta, să vă dau una mai proaspătă! Și a schimbat farfuria. N-a zis nimeni nimic, dar la plecare Deșliu a băgat farfuria în servietă.”

— Cu privire la anchetarea lui Dan Deșliu, Nicolae Manolescu a afirmat că acesta a hotărât să declare greva foamei, lucru pe care i-l-a comunicat și lui Augustin Doinaș, pentru a scăpa de interogatorii.

— Aceași persoană a relatat deapre conținutul scrisorii trimise de Mircea

În 1989, Securitatea intercepta convorbiri telefonice, dar, spre deosebire de anii precedenți, trimiterea ofițeri superiori, cu sarcini de „lămurire”, acasă la potențialii disidenți

Dinescu la Europa Liberă și transmisă pe post.

După ce face o trecere în revistă a modului cum Mircea Dinescu a fost exclus din partid și dat afară de la România literară, Nicolae Manolescu s-a plâns că încă nu a putut lua legătura cu acesta nici telefonic, nici personal, cu toate că a mers aproape zilnic la Uniune pentru a-l întâlni. De asemenea, a afirmat că a încercat să intre la D.R. Popescu pentru a-i arăta că nu este de acord cu modul cum sunt tratați Mircea Dinescu și Dan

Deșliu, că știe tot ce li se întâmplă acestora, dar nu a putut încă lua legătura cu președintele, deoarece acesta este tot timpul „foarte ocupat”. Totuși, s-a întâlnit cu Augustin Doinaș, care i-a confirmat totul despre Dan Deșliu, a cărui situație este cunoscută și de Zigu Ornea și Radu Cosașu.

Despre Mircea Dinescu, Nicolae Manolescu a spus că nu mai știe nimic de el, dar până atunci cunoștea că se putea mișca liber prin oraș, cu toate că plimba după el trei mașini și o trupă de oameni, așa cum plimbase și el în toamnă.

La rândul său, Livius Ciocărlie își exprimă credința că „aștia sunt inebunțiți, deoarece sub ochii lor Mircea Dinescu reușește să transmită scrisoarea afară”, afirmație pe care Manolescu o completează, arătând că „până acum nu l-a împiedicat nimeni să facă ceva”.

Discutând despre cei doi, Nicolae Manolescu apreciază că lui Dan Deșliu i se aplică un tratament mai dur, deoarece în scrisoarea lui a atacat direct „persoana”, pe când Mircea Dinescu a scris-o mai la general, fără atac direct la persoană.

— Livius Ciocărlie i-a relatat interlocutorului său că a aflat de la Gabriela Adamoșteanu că și Ana Blandiana a făcut o scrisoare, Nicolae Manolescu confirmându-i afirmația și arătându-i că e vorba despre o scrisoare în care Ana Blandiana își cere dreptul de a publica, scrisoare adresată tuturor forurilor. El subliniază că totuși situația Anei Blandiana se va rezolva pozitiv, dar această rezolvare „se pare că ei nu-i convine, neașteptându-se la așa ceva.” Aceste aspecte Nicolae Manolescu le cunoaște de la Zigu Ornea, care, la rândul lui, le-a aflat în urmă cu câteva zile de la „Moșul”, poreclă prin care îl desemnează pe Gogu Rădulescu.

(Continuare în pag. a III-a)

Notițe la nota Securității

Livius Ciocărlie, conferențiar în specialitatea literatură franceză la Facultatea de Filologie din Timișoara, era urmărit de Securitate din 1966. A aflat abia în 1989.

Vizite imprevizibile

„Am început să știu pentru că în urma unei convorbiri cu Nicolae Manolescu, la el acasă, în legătură cu acțiunea de protest pe care încerca să o pună la cale Mircea Dinescu, a apărut la Universitate un ins despre care, ulterior, am aflat că avea în grijă Uniunea Scriitorilor”, povestește cunoscutul literat.

Cel care se deplasase la Timișoara era nimeni altul decât Victor Achim, ofițerul de Securitate care răspundea de Uniunea Scriitorilor. „Venise ca să mă influențeze — își amintesc neobișnuita întâmplare criticul Livius Ciocărlie —, adică să mă convingă să nu particip. Avea o idee simpatică. Recunoștea că existau motive de nemulțumire, însă acestea trebuiau aduse la cunoștința Marii Adunări Naționale, nu a

străinătății. Am stat cu el de vorbă și n-au fost mulțumiți. A doua zi a venit la mine acasă Radu Tinu, ați auzit probabil de el, era adjunctul Securității locale. În cameră — care avea trei pereți afară —, erau 7 grade. Nu mai intram din octombrie până în martie în camera aceea. Dar pe el l-am primit acolo. A dărdăit bietul om în veston și cămașă, în timp ce eu eram încotoșmănat cu 7 pulovere. Venise să-mi spună să nu mai pretind că nu știu despre ce era vorba. Încercasem să evit discuția cu bucureșteanul spunându-i: «E posibil ca Dinescu să pomenească de mine, dacă așa ziceți, fiindcă suntem prieteni și contează pe participarea mea, dar eu nu știu nimic». Iar Radu Tinu: «Nu mai spuneți că nu știți. Știm ce-ați vorbit cu Manolescu». Lucru interesant, din convorbirea — reprodusă în dosar — lipsește această frază. Poate că omul n-ar fi trebuit să divulge că Nicolae Manolescu era urmărit. Și mai interesant: lipsește din spusele celui venit de la București următoarea frază (aproximativ): «Tovarășe pro-

fesor, o să ne mai întâlnim peste câteva luni, și o să recunoșteați atunci că nu era nevoie de ce vreți dumneavoastră să faceți.» Eu, săracul, nu voiam sau, mai exact, nu aveam de gând să îndrăznesc nimic! M-au respectat mai mult decât aș fi meritat. Fraza era ambiguă. Poate nu voia să spună decât că partidul avea să îndrepte neajunsurile care ne nemulțumeau. Însă faptul că a fost eliminată te duce cu gândul la un eventual mesaj, care nu trebuia cunoscut de șefii lui. Un fel de: «Potoliți-vă ce ce trebuie să se întâmple se va întâmpla.»

Armura

Europei Libere

Să dateze cu precizie acele întâlniri, îi vine greu după 20 de ani. În cele trei dosare aflate în arhivele CNSAS sunt două convorbiri cu Manolescu. Una — la sfârșitul lui 1988, iar cealaltă — la începutul lui 1989.

(Continuare în pag. a III-a)

CALENDAR

25 martie (sâmbătă)
Soarele a răsărit la 6:10, a apus la 18:34
Luna a răsărit la 22:02, a apus la 6:56
Sărbătoare creștină:
Buna Vestire sau Blagovestenia — Dezlegare la pește (Pomenirea morților)

S-a întâmplat la 25 martie 1989

● Consiliul Național (Parlamentul) al Republicii Afganistan a adresat guvernelor, parlamentelor și popoarelor din întreaga lume apelul de a face totul pentru încetarea cât mai grabnică a războiului și restabilirea păcii și securității în Afganistan — relația agenția Bakhtar.

● La Washington s-au desfășurat convorbiri între secretarul de stat al SUA, James Baker, și secretarul general al ONU, Javier Perez de Cuellar. Au fost abordate probleme internaționale, inclusiv stările conflictuale din diferite regiuni, cum ar fi America Centrală, zona Golfului și Orientul Mijlociu. De asemenea, interlocutorii au discutat aspecte ale relațiilor dintre ONU și SUA, țara gazdă a sediului organizației mondiale.

● Forțele armate ale Boliviei nu au permis trimiterea de trupe americane pe teritoriul țării pentru a participa la lupta împotriva traficului cu droguri — a declarat ministrul bolivian al Apărării, Alfonso Revollo. El a criticat propunerea formulată în acest sens de autoritățile din SUA, subliniind că Bolivia era un stat suveran și autonom și, în consecință, forțele armate nu acceptau o asemenea situație.

● Salonul internațional al automobilului, la care participau firme din 70 de țări, s-a deschis la Belgrad. Autoturismele „Dacia”, „ARO” și „OLTCI” s-au bucurat de interes atât în rândul specialiștilor, cât și al vizitatorilor.

Romona VINTILĂ

DECRETUL ANTI-AVORT

Mame și copii trimiși în groapă de avorturile empirice

În anul 1989 la tribunal se judecau, departe de ochii opiniei publice și de paginile ziarelor, cazuri de morți survenite în urma avorturilor provocate. Metode și „instrumente” empirice — de la sonde improvizate și până la seringi nesterilizate și folosite până la rugină —, omorau de multe ori fătul și mamele.

Morțile survenite în urma avorturilor „artizanale”, pe mese de bucatărie sau în încăperi insalubre, în adevărate bălți de sânge ce aduceau mai degrabă cu scena tăierii unui animal, nu apăreau în paginile ziarelor vremii.

Dorina Chiorean, din comuna Clujeană Bonțida, de 29 de ani, avea să afle într-o zi a anului 1989 că urma să devină mamă pentru a cincea oară. Întâmplare nu tocmai fericită, dat fiind că Dorina mai era mama a încă patru copii minori și nu își dorea nicidecum să rotunjească numărul moștenitorilor. Așa că, prin intermediul vecinei Maria Teușan, Dorina a găsit răspunsul la sarcina nedorită: Lidia Margareta Mogoșan, care își mai rotunjea salariul de la întreprinderea de Mărit și Panificație cu ajutorul incalesărilor din profesia de ginecolog de ocazie.

În urma unei discuții dintre femeie și soțul nefericitei gravide, cizmar de profesie, s-a convenit ca în schimbul unui kilogram de țuică de

prune, a reparării unei perechi de cizme și a câtorva ouă, aceasta să îi scape de povara copilului care urma să vină în căteva luni. Astfel, într-o dimineață, cu ajutorul unei sonde și a unei seringi, femeia i-a injectat gravidei în uter o jumătate de fiolă de ser. Peste câteva zile, Dorina a început să se simtă rău, să acuze frisoane, grețuri și să vomite fără oprire. Chemate de urgență, Mogoșan și Teușan au dus-o la spital, unde au predat-o medicului de gardă.

Susținea că au găsit-o pe stradă ca să nu mai fie nevoie să își dea numele. În ciuda eforturilor medicilor, femeia a murit la scurt timp, expertiza medico-legală descriind o „moarte violentă, din cauza unui avort incipient, complicat cu infecție stadiul III, infecție hepato-renală, șoc toxico-septic acut.” Mai mult, expertiza a mai arătat că femeia era în luna... a V-a și că de fapt avea sarcină gemelară. În urma avortului provocat prin mijloace empirice, îi fusese deschisă numai o pungă amniotică, care aparținea embrionului avortat macerat.

Cealaltă pungă amniotică păstrase embrionul, care murise ca urmare a procesului toxico-septic extins, rămânând astfel mort în corpul femeii.

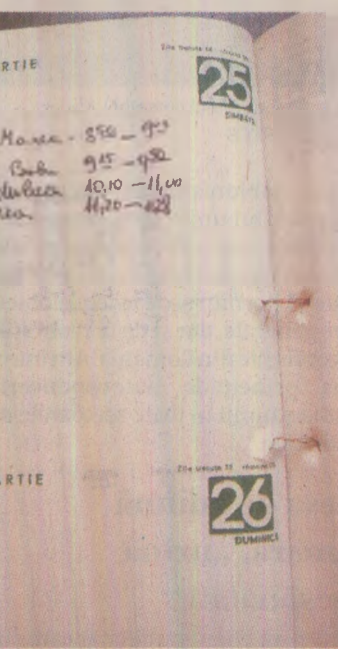
(Continuare în pag. a III-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Sâmbătă, 25 martie, Elena Ceaușescu a început primirea la ora 8:50. Primul chemat a fost Constantin Manea, înalt birocrat în ierarhia Cabinetelor 1 și 2.

O lungă întrevvedere a avut apoi cu Emil Bobu (9:35-9:50). Putea fi o continuare a sesiunii pe probleme de cadre încheiată la 17:10 și încheiată atât de târziu ca nici măcar nu i-a mai fost menționat sfârșitul în agenda.

Fusese o săptămână grea cu cele două zile de vizită la Deva, Hunedoara și în Valea Jiului. Oamenii de pe traseu observaseră bătrânețea, slăbiciunea și paloarea „Tovarășilor.” O undă de speranță electrificase secretul burdura vie din marginea drumului. Dar ei, Ceaușeștii ce-și spusese oare, după primirea și întâlnirile cu detașamentele de avangardă ale muncitorimii — minerii, siderurgii și electricienii? „Mai mult și mai bine!” — ceruseră ca totdeauna activului de partid și directorilor de întreprinderi locale. Mai mult, până unde? Mai bine, de unde? — gândeau ei exprimându-și, înalta recunoștință pentru grija conducerii de partid. „Ca de fiecare dată, după asemenea ieșiri, Elena Ceaușescu se întorsese cu idei noi în probleme de cadre.

Altă întâlnire a avut cu Constantin Mihulea, președintele Comitetului de Stat pentru Energie Nucleară (10:10-11:00). Discuțiile cu specialiștii energeticieni și minierii din județul Hunedoara îngădeau orice așteptare de ameliorare a situației pe baza rezervelor energetice convenționale. Singura soluție de rezolvare a deficitului îi părea lui Ceaușescu a fi prestinile pentru urgentarea finalizării Centralei atomo-electrice de la Cernavodă. Vor construi apoi, după modelul ei, o alta la Făgăraș, poate și undeva prin Moldova.

Un anume I. Oprea a fost reținut la Cabinetul 2 între 11:20-11:28. Dacă nu cumva a greșit funcționarul ce-i ținea agenda la zi, inițiala prenumelui lui Gheorghe Oprea, prim-vice-prim-ministru al Guvernului și membru CPEX, Lavinia BETA

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Davai ceasul, na tacâmul

Muncă forțată la cantină, beznă și frig în cămine, directori feroci de cămine care te puteau exmatricula fie și pentru o pereche de chiloți de împoartă în cameră după ce intrau cu cheia, chiar și când nu era nimeni înăuntru. Interdicția vizitei băieților la prietene și invers. Interdicția de a folosi un radiator, pentru încălzirea camerelor care semănau cu anticelghețării. În februarie 1989 viața studențească devenise tot mai grea: condiții improprie de cazare, mâncare proastă, pentru care îți trebuia cartelă și serviciu obligatoriu la cantină. La cursuri s-a mers până acolo încât s-a renunțat la pauză, pentru a comasa timpul de ocupare a săliilor și astfel să se termine seara cursurile cât mai repede, pentru a se face economie de curent electric. La cantină se făcea de serviciu, lucrai forțat la debarasat, la curățat cartofi, erai pus să speli pe jos și să cari sacii cu cartofi sau alimente. Iar în cămin nu găseai decât frig și intuneric.

Anca Apostoaie (39 de ani) era studentă la Facultatea de Mecanică a

Politehnicii din Iași. „Viața de student a anului 1989 era cu totul diferită față de ce e azi. Dacă acum programul e destul de lejer și poți să mai lipsești, atunci orarul era încărcat, erau multe cursuri, seminarii și laboratoare, la care era obligatorie prezența. Altfel, erai exmatriculat. Era școală serioasă, de luni până sâmbătă, inclusiv, în unele zile cursurile se țineau de la 8:00 la 20:00, de regulă doar cu o pauză între 12:00 și 14:00, cu ore cuplate pentru a nu mai fi pauze, astfel încât seara să se facă economie la consumul de energie electrică. Și mai erau și cursurile organizate în zone diferite ale orașului, astfel încât tramvaiele și troleibuzule semănau cu niște conserve pline cu studenți presați.

Dar cea mai rea dintre toate era foamea: părinții nu puteau să trimită decât cantități limitate de mâncare, în cămin nu era voie nici măcar să fierbi un ou, iar cozile la cantină nu se măsurau în oameni, ci în zeci de metri, motiv pentru care cele două ore libere de la amiază nu-ți per-

miteau să ajungi să mănânci. Aveam bursă și beneficiam astfel de cartela la cantină și de cazare gratuită în cămin. Cei care nu erau integraliști trebuiau, însă, să plătească 600 de lei pe cartelă și 180 de lei pentru cazare. Colegii mei aflați în această situație, băieți fiind, și deci mai flămânzi, cumpărau cartele de la bursierii care nu aveau chef să stea la cozile infinite de la cantină pentru a mânca. O cartelă pe piața neagră costa cam 400 sau 450 de lei. Însă, de săturat oricum nu se săturau. Unii, mai lacomi, aveau și două cartele, dacă îi ținea buzunarul.

Stăteam în Tudor Vladimirescu, un campus universitar cu peste 10.000 de studenți.

Asta însemna că tot atâția oameni mergeau, zi de zi, să mănânce la cantină. Toți la aceeași oră. Există un adevărat ritual al prânzului: mai întâi, se stătea la un rând (sau la două, dar numai în cazuri fericite) pentru a obține tacâmurile.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

În noaptea de sâmbătă spre duminică s-a trecut la ora oficială de vară, care a durat până la 24 septembrie 1989. Acele ceasornicele au fost mutate, astfel încât ora zero a devenit ora 1. Oamenii au pierdut o oră de somn. În schimb, programul întreprinderilor, magazinelor, școlilor, mersul trenurilor, al autobuzelor a rămas neschimbat.

Biografii contemporane

Ziarul Ceahlăul din Piatra-Neamț publică săptămânal rubrica „Biografii contemporane”, despre oameni ai muncii cu rezultate „pe linia de activitate”. Printre ei, și despre Cristian Jipa, în vârstă de 22 de ani.

Era conducător auto la ITSA Piatra-Neamț, pe un multicar. După ce absolvise Școala Profesională de Construcții Căi Ferate din Roman, obținuse permisul de conducere (1985). În anii următori, câștigase mereu concursul „Stăpân pe volan”, la categoria de vârstă sub 26 de ani, la faza județeană. „Pe tară”, în fața șoferilor de tir, fusese mai greu. Dar se descurcase onorabil la probele de cunoștințe mecanice, de circulație, poligon, cunoștințe social-politice. După „profesională”, urmasa la seral și liceul, fiind elev în clasa a XIII-a a Liceului Industrial nr. 5 (Construcții) din Piatra-Neamț. Printre proiectele de viitor — bacalaureatul și școala de maiștri.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

25 MARTIE

Noi, cei care am dormit, ne deșteptăm în zori. Se anunță că popa vine la 7! De la o pomană, la parastas, apoi la altă pomană. E tare frig. Alerg să mă încălzesc. La 7:10, vin, într-adevăr, mai întâi băbații și apoi femeile. Părintele și dascălii își fac datoria. Surpriză, a venit și mama soacră. Mă emoționez intens la amintirea comună a mamei mele. În seria a treia se așază la masă — în curte s-a mai încălzit — femeile care au muncit toată noaptea. Cea mai frumoasă este fina Caterinei, de o harnică și de o blândețe ireale. Mă mir, în sineea mea, ce-o fi căutând pe-aci o asemenea creație de basm, de un alb contrastând discret cu părul negru și cu veștmintele cer-nite. Meditez pe străvechea temă a vieții și a morții, eu care mă feresc de asemenea delicate apu-

cături... La televizor, un film despre o patinatoare care se accidentează grav...

C. Trandafir, Jurnal în curs de publicare la Editura Libra

Sosit Cori aseară, dar află abia azi. Îl întâlnesc, întâmplător, pe stradă, mergea la croitor, cu aerul cel mai „clujean” din lume! Telefonat de dimineață de părinții lui, să afle: sosise, dar dormea încă. M-am liniștit totuși. — Masă cu familia Stein. Seara, Lea și Izi mă invită la „Național”, ei voiau să vadă interiorul sălii. Se joacă „Patima fără sfârșit” de Horia Lovinescu. Sala e aproape goală, parterul a fost umplut cu o trupă de țărani colectivști, aduși probabil cu autobuzul, dar care rămân cu totul insensibili la trama piesei. Eu, în schimb, mă simt prost pentru ostentiația naționalistă a finalului. Jenat.

(Continuare în pag. a II-a)

Exporturile de armament, muniții și tehnică de luptă

România a exportat armament și în exoticele Vietnam FOTO: Van Bang/AFPA/MEDIAFAX

Nicolae Ceaușescu a utilizat toate resursele materiale disponibile pentru achitarea datoriei externe a țării, în mod anticipat și integral. În acest scop, liderul PCR a apelat și la exporturi masive de armament, muniții și tehnică de luptă, fabricate în România.

Deși URSS a impus încă de la începutul anilor '70 noi reguli, restrictive, în privința acordării licențelor de fabricație pentru produsele speciale, autoritățile române au continuat producția proprie de armament, muniții și tehnică de luptă, după modele sovietice, cu acordul Moscovei. O parte dintre acestea au fost trimise în țările din Organizația Tratatului de la Varșovia. Altele au ajuns în diferite state din Asia și Africa. De exemplu, în acordul încheiat la 16 martie 1972 împreună cu reprezentanții Guvernului Republicii Democratice Vietnam, s-a prevăzut livrarea de către partea română a 1.000 de aruncătoare de grenade antitanc RPG-7, 500 de puști-mitrălieră RPK și 150 de puști-mitrălieră RPD cal. 7,62 mm, 8.000 de pistoale-mitrălieră AKM, 6.000 de lovituri pentru RPG-2, 150 de autocamioane SR-114, 30 de autobasculante de 5 tone, 20 de buldozere cu tractor S-650, 20 de autoturisme de teren M-461, 200 de bărci pneumatice, precum și echipament complet pentru un regiment de construcție mecanizată de drumuri - 8 betoniere, 4 tractoare cu tractor U-651, 3 autotracare, 5 grupuri motocompresor, 10 buldozere cu tractor S-1300 și scarificator, 10 rulouri compresor și 3 concașoare.

La 4 mai 1972, Tudor Zamfira, ambasadorul României la Hanoi, a fost informat de Hoang Van Tien, viceministru al Afacerilor Externe, despre faptul că Guvernul nord-vietnamez dorea urgentarea livrărilor de echipamente militare prevăzute în acordul încheiat în martie 1972.

Autoritățile române au analizat solicitarea respectivă și au aprobat expedierea materialelor în cursul lunilor mai și iunie 1972. Excepție au făcut cele 50 de bărci pneumatice, puștile-mitrălieră RPK, buldozerele și anumite utilaje prevăzute pentru regimentul de construcție mecanizată de drumuri, care urmau să ajungă în Vietnam până la sfârșitul anului 1972.

De asemenea, la 4 mai 1972, Hoang Van Tien a comunicat lui Tudor Zamfira faptul că autoritățile nord-vietnameze aveau nevoie de un ajutor suplimentar din partea României, deoarece „desfășurarea în continuare a războiului necesită eforturi sporite”. Pe lista înmănată ambasadorului român erau menționate „produse economice și de tehnică militară, care au fost evaluate la o sumă totală de 3,9 mil. de ruble, din care produse economice în valoare de circa 1,1 mil. ruble și tehnică militară în valoare de circa 2,8 mil. de ruble”.

Autoritățile de la București au analizat cererea respectivă și au fost de acord să livreze o parte din mărfurile solicitate, în valoare totală de 400.000 de ruble: opt autoturisme mobile de reparatii auto, 50 autocamioane SR-114, 10 buldozere pe tractor S-651, șapte excavatoare de 0,4 m.c., cinci tone de glucoză injectabilă, cinci tone de granule de polietilenă, precum și conductori electrici în valoare de 50.000 de ruble.

Deoarece posibilitățile autorităților române de a acordare a unor ajutoare nerambursabile erau mai mici decât solicitările Republicii Democratice Vietnam, guvernul de la Hanoi a fost nevoit să apeleze la alte state pentru a primi produsele pe care România nu le avea disponibile: 50 camioane, 13 excavatoare, 10 buldozere, 12 autoturisme auto, 300 tone de electrozi de sudură, 15 tone de glucoză injectabilă, 15 tone de granule de polietilenă, cinci tone de bicarbonat de potasiu și conductori electrici în valoare de 150.000 de ruble.

Situația stocului de produse speciale existent la 31.12.1988

I. Produse executate pe bază de contracte condiționate de țări
Mitrăliere a.a. și cartușe cal. 14,5 mm - 2.711 (mil dolari - n.r.)
II. Produse executate în baza Hotărârii nr. 00398/18 februarie 1988
Tunuri cal. 30, 100 și 152 mm, tractate - 102 bucăți - 12.152 (mil dolari - n.r.)
Mitrăliere a.a. cal. 14,5 mm, cu 2 și 4 țevi, tractate - 883 bucăți - 15.611 (mil dolari - n.r.)
Aruncătoare de grenade a.t. portative și pe afet - 2.552 bucăți - 3.858 (mil dolari - n.r.)
Armament de infanterie (pistoale, puști și mitraliere) - 46.036 bucăți - 7.786 (mil dolari - n.r.)
Lovituri de artilerie (cal. 57, 100, 122, 130 și 152 mm) - 367.190 bucăți - 102.020 (mil dolari - n.r.)

Un alt exemplu este cel referitor la un posibil export de armament românesc în Tanzania. Astfel, la 29 septembrie 1972, Ion Drănceanu s-a întâlnit la Dar es Salaam cu Edward Sakoine. Cu acel prilej, ministrul tanzanian al Apărării a solicitat un ajutor militar nerambursabil din partea României - 120 de mitraliere cal. 14,5 mm și tunuri anti-aeriene calibrul 37 mm. În prima urgență, Edward Sakoine dorea, 60 de tunuri, din care 12 de 37 mm pentru Dar es Salaam și alte orașe”. Ambasadorul României în Tanzania a trimis în aceeași zi o telegramă la București, pentru a-l informa pe Nicolae Ceaușescu despre solicitarea ministrului tanzanian. În ședința de la 9 octombrie 1972, membrii Prezidiului Permanent al CC al PCR au hotărât următoarele: „Ministerul Forțelor Armate împreună cu Secția pentru controlul muncii la MFA, MI și Justiție va analiza și prezenta propuneri cu privire la posibilitățile de satisfacere a cererilor Tanzaniei și Pakistanului privind acordarea unor ajutoare militare.”

Sase luni mai târziu, în ședința Prezidiului Permanent al CC al PCR de la 12 martie 1973, s-a aprobat propunerea elaborată în comun de Ștefan Andrei și Ion Dincă, privind acordarea în anul 1973 a unui ajutor nerambursabil „Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei” (8,3 milioane lei). Un ajutor similar, în valoare de 6,6 milioane lei, fusese acordat în anul 1972 și a constat din armament, muniții și echipament militar (5 milioane lei) și produse economice (1,6 milioane lei). În martie 1973, autoritățile de la București au aprobat ca partea militară a ajutorului respectiv (6,3 milioane lei) să fie alcătuită din 200 de pistoale-mitrălieră AK-47, 100 de puști semiautomate cal. 7,62 (cu lunetă), 10 puști-mitrălieră RPD cal. 7,62 mm, 20 de aruncătoare de grenade antitanc RPG-7, cinci goniometre-busolă PAB-2 A, 240.000 de cartușe cal. 7,62 pentru AKM, 160.000 de cartușe cal. 7,62 pentru puștile-mitrălieră și puștile cu lunetă, 1.600 de lovituri pentru RPG-7, 1.500 de grenade defensive, 1.000 de grenade ofensive, 200 de mine antitanc, 500 de mine antiinfanterie, 5.000 de perechi de ciorapi, câte 2.500 de uniforme, perechi de bocanci, șepci, pături, saci de campanie și centuri, câte 100 de bi-nocturi și busole, trei autocamioane ROMAN Diesel și trei remorci.

Ajutorul economic acordat de România, în luna martie 1973, „Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei” a fost în valoare de 2 milioane de lei și a constat din produse alimentare (30%), confecții și țesături (30%), medicamente (20%), pături de molton (3,5%), mașini de cusut cu piese de rezervă (1,5%), rechizite școlare, veselă și furnituri de croitorie. Toate produsele au fost livrate în anii 1973-1974.

Un document din epocă, aflat în prezent la Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond CC al PCR - Cancelarie, dosar 1/1989, fila 34, ne dezvăluie faptul că autoritățile române aveau după 15 ani, la data de 31 decembrie 1988, în stocuri constituite pentru export, un număr de 3.200 de rachete antitanc dirijate „Maliutka” (în valoare de 16,1 milioane de dolari), 102 piese de artilerie de diferite calibre (12 milioane de dolari), 2.552 de aruncătoare de grenade antitanc (3,8 milioane de dolari), 883 de mitraliere anti-aeriene MR-2 și MR-4 (15,6 de milioane de dolari), 367.190 lovituri de artilerie (102 milioane de dolari), precum și alte tipuri de muniție. Valoarea totală a produselor speciale pregătite de România pentru a fi vândute în străinătate era de circa 207 milioane de dolari. Aproximativ 71% din suma respectivă constituia contravaloarea munițiilor ce urmau să fie exportate la începutul anului 1989 (147,6 milioane de dolari).

Dr Petre OPRÎȘ

RADIOGRAFII CULINARE

O virgulă mi-a ucis cozonacul

Mulți ani, din viața mea de gospodină, am suferit pentru că nu știam să fac... cozonaci! Nici nu vă imaginați cât de mult mă enerva acest lucru. Mândria imi era lezată rău, mai ales când, cu diferite ocazii, unele dintre cunoștințele mele, fete de la țară care habar n-aveau să facă o savarină, un tort, o mascotă etc., imi fluturau pe la nas minuni parfumate de cozonac: felii groase de un deget, aurii, cu miez de nucă, cu stafide, cu mac sau pască pufoasă cu brânză de vaci și stafide. Necazul meu era și mai mare, pentru că bunica era campionă mondială la cozonaci, dar eu, ultimul exemplar feminin al familiei, am ignorat cozonacul din cauza manoperei elaborate și oboștoare la care eram supusă. În sensul că trebuia să țin de covată în timp ce bunica frământa. Cu toate că ingredientele erau adăugate sub nasul meu, nici că-mi păsa de ele, mintea-mi zbura la joacă. Anii au trecut, bunica nu a mai fost, iar eu am rămas cu educația găurită la capitolul dulciuri. Colegele mele erau campioane la cozonaci! Le uram!

După ce am alergat să fac rost de toate ingredientele, într-o zi, cu o lună

înainte de Paste, am rugat-o pe una dintre ele să mă învețe cum să fac cozonac. Și am început prin a scrie de zor ingredientele, apoi modul de introducere în procesul tehnologic. Dezamăgire totală a fost când am ajuns la frământat. Partea asta mă termina, pur și simplu! Orice, numai frământat mult timp nu! Așa că am renunțat și, necăjită, mă vătam altei gospodine. În timp ce noi măcineam pe tema dată, o colegă de la un alt serviciu mă aude și-mi zice: „Ce frământat dragă? Îți dau eu o rețetă ieftină, cu doar trei ouă, care se face repede și nici nu trebuie să frământă, de să leșini pe covată!” Am simțit că cineva mi-a pus mâna pe cap. M-am ținut după ea, până în birou, unde mi-a dictat rețeta. Eu am scris cam așa: un kilogram de făină, trei ouă, o cană de zahăr, un pachet mic de drojdie, o sticlă ulei de mazăre, o linguriță de sare, 0,500 lapte și 3/4 pachet de unt, 3/4 cană ulei. Mi-a spus cum să procedeze, adică să fac făina din drojdie, o linguriță de zahăr și două linguri de făină cu ceva lapte, s-o lasă la dospit, apoi s-o amestec cu ouăle, bătute cu zahărul și sarea, să adaug laptele

călduț și făina, apoi, în timp ce frământ totul, să torn câte puțină grăsime topită și călduță. Gata. Când obțin o cocă o las la crescut, la cald, în vasul acoperit cu un prosop. Când s-a dublat la volum pot să fac, după imaginație, cozonaci și restul știu și eu că doar am mai văzut cum se fac.

Fericită, nevoie mare, și convinsă că voi face totul așa cum trebuie, m-am dus acasă. Cozonacul de probă trebuia făcut acum, pentru că de Paști să mă prezint cu ceva care să le uluiască! Așa că am executat înlocuim rețeta, ce s-a manifestat conform descrierilor kolegei. Cei doi băieți ai mei așteptau, cu pofta în gât, minunea. Ah! Și mi-rosea atât de bine! Cred că m-au injurat toți vecinii!

După 45 de minute, deschid cup-torul și... stupeoare! Cozonacii minunați se transformaseră într-o chestie ciudată, cu aspect de ciomag ce gălăgia în grăsimi! I-am scos și i-am lăsat la răcit. Nici nu-mi vine să spun ce deziluzie era pe capul fiilor mei! M-a cuprins o uriașă furie, ce avea ca obiect direct bățele-cozonaci și colega mea.

A doua zi, cu una dintre bățele-

cozonaci în sacoași, m-am prezentat la birou. Am sunat-o pe colegă și am invitat-o să-mi recepționeze opera. A venit zburlănică și radioasă. A intrat pe ușă și am întâmpinat-o fluturându-i băta deasupra capului. Ea s-a ferit sprintenă, evitând băta, și m-a întrebat uimită ce-am eu ca. Cum, ce-am? Și i-am arătat, de aproape, rezultatul rețetei sale. Atunci mi-a zis să-i arăt ce-am scris. I-am arătat și mi-a zis că am greșit la grăsime. Am pus virgulă între cantitatea de ulei și cea de unt! Am pus virgulă în loc de „sau” (adică „ori”). Una din două! Iar eu le-am pus ulei și unt. Normal că a început să colcăie aluatul în grăsimi! Eu am cer-tat-o pentru că nu mi-a zis bine, dar ea mi-a zis: „Dragă, de unde să știu că ești așa de boambă?”

lată cum s-a demonstrat încă o dată importanța unei virgule!

Ofticată pentru că a trebuit să-mi recunosc neatenția, am refăcut rețeta, mai târziu, pentru că a trebuit să-mi fac iar rost de ouă și unt. Dar de atunci fac un cozonac rapid și bun! Și-i mulțumesc din suflet kolegei Emilia Marian.

Veronica BECTAȘ

ARTICOLUL ZILEI

O clipă de viață

Frumoasa așezare Stăuceni din dulețele ținut al Botoșanilor a fost dis-tinsă anul trecut cu înaltul titlu de „Erou al Muncii Socialiste” pentru căștigarea, patru ani consecutiv a întrecerii naționale între consiliile populare comunale. Un titlu răvnit de oricare sat al țării, câștigat greu și pe merit, un aport substanțial la obținerea lui avându-l majoritatea locuitorilor săi. De altfel, asta și spune, la început, primarul Mihai Chihaiia, după care adaugă: „La drept vorbind, principalele artizane ale acestui succes au fost femeile localității noastre, ele participând direct la tot ce s-a întreprins pentru înfrumusețarea și buna gospodărire a comunei, la îndeplinirea planurilor economice de pe toată raza teritoriului nostru. Suntem deosebit de mândri că am reușit să-l cucerim, iar eu, ca primar, îl consider una dintre cele mai mari satisfacții pe care am avut-o în munca mea. Aș fi, însă, nedrept dacă n-aș aminti, aici,

de un lucru pe care unii l-au uitat: un succes ca acesta nu se clădește în trei zile, el este rezultatul unei munci de ani și ani, al înstituirii în rândul cetățenilor a unei stări de spirit în măsură să-l genereze, a dragostei și răspun-derii pentru continua înaltare a localității, pentru înfrumusețarea spațiului de viață în care trăiesc. Vreau să spun, deci, că un merit cu totul deosebit îl are fosta primărieță Natalia Ștefănescu, eu fiind ales primar în momentul când dânsa a ieșit la pensie, în 1982. A fost timp de 13 ani un foarte bun gospodar, o parte din tot ceea ce reprezintă astăzi satul datorându-se și muncii, priceperii și zăbaterii sale ca primar. Eu am terminat, cum s-ar zice, o construcție care se afla aproape de acoperși și nu vreau să fiu nedrept, atribuindu-mi meritele altuia. Vreau să mă adaug, de asemenea, contribuția tovarășei Elena Ciobanu, care, ca președinte al CUASC Stăuceni, are un cuvânt greu de spus în tot ce se

făurește aici. Comuna noastră se dezvoltă frumos și va deveni în anii următori un modern centru industri- al-agrar. El a început deja prin cele patru blocuri, prin celelalte clădiri publice să-și contureze chipul viitor. Nu există sector în care să nu fie deosebit de pregnant aportul femeilor. Secretar al consiliului popular este Rodica Boz, trei școli din patru au directori femei, președinta cooperativei de producție, achiziții și desfășurarea mărfurilor este Doița Prinț, secretar al organizației de partid din CAP este, de asemenea, o femeie, Or-tansa Apostoaie, șeful unei ferme este Paula Silvia Zaruc. Ar trebui să amintesc și alte nume, de pildă al medicului veterinar Viorela Bordeianu, al deputatelor Doița Feșter, Aneta Adomnică, Dorina Țipu, Maria Nechi-ta și al multor altele femei care au o contribuție deosebită la tot ce se întâmplă în spațiul material și spiri-tual al comunei, dar îmi dau seama că

simpla lor însușire ar lua mult, prea mult spațiu. Dumelelor sunt eroinele anonime ale acestui sat erou. Meritul leur rămâne unul singur, că am știut să duc mai departe spre împlinire o operă de viață și de muncă de mult începută. Titlul cucerit îl consider o etapă a acestui urcuș. Oricum, el ne obligă. Și vom face, bineînțeles, totul, și de aici încolo, spre a-l onora.”

Am transcris cu bucurie aceste cuvinte. Cu atât mai mult cu cât ele au fost rostite într-un moment de mare satisfacție. E bine să ne amintim în asemenea clipe de cei care au făcut succesul. Mai ales când unii dintre ei au mai ieșit și la pensie! Gestul primarului reprezintă gestul de mare noblețe al unui om pentru care marea bogăție a vieții o constituie oamenii din jur și faptele lor. Oamenii care au, uneori, bucuria de a trăi câte o clipă mare cât viața.

Tina LIVESCU Femeia, nr. 3/1989

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

TAROM, un nou orar

S-a modificat totuși orarul companiei aeriene TAROM. Conform noii grile, până la 28 octombrie 1989, se păstrau transporturile internaționale de lung curier până la New York (două curse săptămânal, via Luxemburg și, respectiv, via Viena). Funcționau, de asemenea, și curse exotice, precum Abu Dhabi-Bangkok-Singapore și București-Karachi-Beijing. Pe continentul european erau prevăzute legături cu principalele capitale. În țară s-au introdus curse din Capitală spre Bacău, Caransebeș, Iași, Baia Mare, Seveș și Satu-Mare (Zilnic), Arad, Oradea, Târgu-Mureș (trei curse pe zi), Cluj-Napoca (patru). Pentru lunile iulie și august, se preconiza înființarea unor curse directe între Constanța și alte orașe din provincie.

Ceaușescu, intervievat de „Al-Messa”

La 6 martie 1989, Nicolae Ceaușescu a acordat un interviu lui Samir Ragab, redactor-șef al ziarului egiptean Al-Messa. Cu o întârziere de câteva săptămâni, declarațiile președintelui român au văzut lumina tiparului în Știința.

Printre numeroasele întrebări la care răspunsese Tovarășul, și una aparent „incomodă”, despre reformele din URSS. Prilej pentru secrete

În primăvara anului 1989, TAROM a schimbat orarul curselor FOTO: Viorel Lăzărescu/AGERPRES

capăt șablonismului, concepției „modelului unic” de construcție a socialismului și am considerat că în dezvoltarea economico-socială trebuie să pornim și de la legile obiective generale, dar și de la realitățile și condițiile din România. Am introdus principiile autoconducerii, autogestiei în toate sectoarele de activitate.”

Casa de odihnă Amara, „uzina de sănătate”

Într-un pliant publicitar care circula în epocă, casa de odihnă din centrul Bărganului, de la Amara, era denumită „uzina de sănătate”. De aproape douăzeci de ani, cura balneară și tratamentele de acolo dădeau rezultate cu o serie de afecțiuni (spondiloză, gonartroză, coxartroză, periartrite scapulohumerale, miozite, tendinite, bursite, entorse, sechele algice posttraumatice). Potrivit informațiilor oferite de medicul Rodica Miclea ziarului Tribuna Ialomiței, rezultate spectaculoase se înregistraseră și în vindecarea unor afecțiuni ginecologice cronice (sterilitatea primară și secundară) și neurologice periferice (pareze, paralizii nervi periferici). Stabilimentul dispunea de aparate de electroterapie (interferență, stereofren, calmotim, teras-tim), toate românești. Șapte medici și 79 de cadre medii sanitare traseră numai în 1988 peste 12.000 de pacienți, aducând unității sanitare un beneficiu de 7,2 milioane de lei.

Florin MIHAL

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

S-a scos muzica de scenă cu năul lui Zamfir, probabil în urma unui denunț, ori de teamă, fiindcă Zamfir fusese, între timp, prezent la Paris și s-a comentat la radio... Telefon Gicu Teodosiu, ca e la al XVII-lea festival studențesc, aici îl chem mâine la micul-dejun.

Mircea Zăciu, Jurnal IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 432

Excluderea lui Mircea Dinescu din partid și din redacția României literare. (Nu am răbdare să intru în amănunte - evenimentele se precipită. A fost comentat mai ales cuvântul lui H., scandalos de „pe linie”, la această excludere). Tot acum este povestită - această cu lux de amănunte - întâmplarea cu „farfuria zburlătoare” de la restaurantul Casei scriitorilor. Farfuria (deosebită de cele ale restaurantului, marcate cu monograma C.S., albastru pe fond alb), „ateriza”, din când în când, pe anumite mese.

Aflați la restaurant în ziua cu pricina, A. Pleșu și G. Liiceanu au găsit o servietă părăsită, la masa unde vroiau să se așeze. Au întreat, probabil, cui îi aparține-o, neaflându-i stăpânul, au deschis-o; înăuntru se afla farfuria dubioasă și un covrig, după covrig, au ajuns să-l identifice pe posesorul servietei. Intru-adevăr, Dan Dășileu a venit să-și ia bașagiul și a plecat, după câteva timp, a revenit în sala de mese, lovit, înșngerat. A povestit că nu ieșise încă din curtea Uniunii, că fusese agrestat de două gorile de pază (sunt mereu prezenți acolo, câte doi); că voia să-i smulgă servietea, probabil îi puseseră piedică și-i mai dăduseră și niște sca-toalce - și toate acestea, spre a recupera farfuria pe care D.D. o lua acasă pentru a descoperi microfoanele (cu siguranță le conținea). Servietea i-a fost smulgă, în ambuscadă (ca în filmele polițiste!). Atenție, deci, la mesele, farfuriile zburlătoare de la mesele restaurantului, la cei cu care stai la mese și vorbești; și chiar dacă ești singur, atenție la farfuriile cu care stai la masă... Florenta Albu, Zidul mator (pagini de jurnal) 1970-1990, București, Cartea Românească, 1994, p. 407

Mă vizitează imagini din altă viață, din acea viață la început, aici, la Stockholm, când locuiau cu René în apartamentul lui Ingegerd Granlund. Imaginile vin deodată, când nu mă aștept, la fel ca acea lumină albă, ca o fantomă pusă peste albul vechi al dulapurii cu haine, cum plin de albume de artă. Ca și cum sfulențat ar fi răspândit în aventură.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II (1984-1989), Iași, Polirom, 2002, p. 236

JURNALUL OMULUI SIMPLU

DAVAI CEASUL, NA TACÂMUL

(Urmare din pag. 1)

Dura cam un sfert de oră să te pricopsești cu o lingură, un cuțit și o furculiță, dând la schimb o fișă roșie, pe care o primeai când le înapoi. Dacă, Doamne ferește!, pierdeai fișa, om te făcea!

Nici o milogală nu putea înlocui bucătăreșele trupeșe (pentru că toate cele care lucrau la cantina din Tudor erau obeze, că del), aveau mâncare la îndemână, nu cu porția), doar ceal de la mână lăsat drept garanție le mai imblânzea, însă nu mereu. În fine, odată ce devenită fericita posesoare a tacămurilor, mă îndreptam fericea masa pe care ar fi trebuit să fie tăvi. E drept că acestea lipseau de multe ori, pentru că erau la spălat sau tocmai se aduceau,

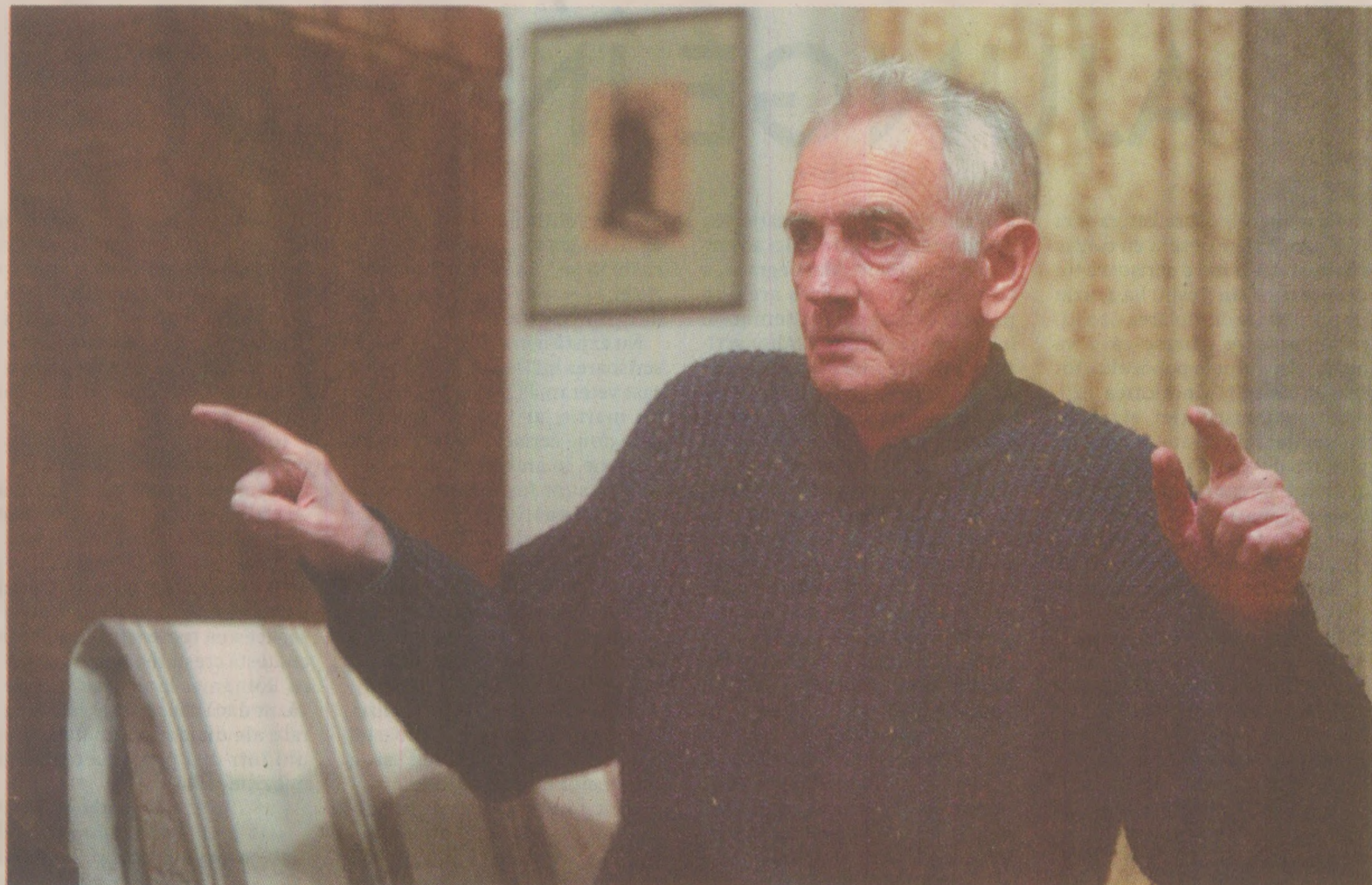
și roind de apă și de resturi de mâncare. În fine, mă așezam la unul dintre cele patru-cinci rânduri care ajungeau până la ieșirea din cantină. Dar care era meniul la cantină? Unul pe care să fi vrut și nu puteai să-l mânanci, mai ales dacă acasă părinții te răsfățaseră măcar puțin în copilărie. Dimineața, era invariabil un ceai opărit, servit într-o cană din metal mereu fără coadă. Alături stătea un sfert de franzelă, un cub de margarină, care arăta fix ca untura, și o pastă gelatinoasă drept gem.

Cam o dată la două săptămâni, în făruri mai apăreau și două feluțe ciudate de salam ce părea a fi parizer, dar nu era, iar câniele se umplea cu un fel de lapte foarte diluat. În schimb, la prânz, întreaga cantină se umplea cu «aromă» de oaie, de parcă acolo ar fi fost tăbă-

cărie, și nu bucătărie. Nu lipsea niciodată ciobă-limpede, cu câte un pătrățel de cartof, și rece. Fierbinte o prindeai doar dacă aveai norocul să asiești la terminarea unei oale și la aducerea alteia, dar întreaga procedură dura cam 15 minute, pentru că nimeni nu se grăbea. Și ciobă se servea în căni din metal, alături de sfertul de pâine. Felul doi: orice legumă, dar cu carne de oaie. Mazăre, fasole, cartofi - tot cu un os imbrăcat într-un centimetru de carne, evident, din oaie. Însă nu lipsea desertul: un măr și, destul de rar, prăjitură din biscuiți, care era într-adevăr bună, sau așa mi se părea mie, pentru că felul unu și doi erau cam greu de înghițit. Cîna aducea, din când în când, și surprize. E drept că, de regulă, era salată orientală - cartofi fierți cu mult oțet - și macaroane din brânză sau

peste congelat foarte sărat și prăjit. Însă, probabil ca să dormim liniștiți, că tot se opra lumina noaptea, iar în camere era atât de frig, încât mie mi-a înghețat și zăcusa dintr-un borcan, din când în când bucătăreșele ne răsfățau cu piure și pārjoale. Și rareori pește, de foarte proastă calitate, plin de oase, preparat fără talent și aruncat cu un pic de sos peste piureul rece, inert. În ce privește pārjoalele, acestea semănau cu niște gogoși și aveau aceeași consistență. Arătau ca niște gume, umplute cu diferite ingrediente, puțină carne și cu siguranță de proastă calitate. Puteai juca lejer ping-pong cu ele. Cantina din Tudor avea, la etaj, două încăperi: una imensă, pentru studenții români, și învidiata «sală doi» pentru străinii. Acolo mâncau toți cei veniți să studieze la Iași din alte țări, iar meniul era pe măsura valutei pe care o aduceau. Dinspre «sală doi» veneau și de zirom de borsuri adevărate, de tocănițe cu carne, de friptură de pui, ori de șnițel. Acolo prăjiturile erau reale, nu din biscuiți, iar fețele de masă curate. Și, mai presus de orice, lipsea cozile.” (a consemnat Cristinel C. POPA)

CAZURILE DEȘLIU, DINESCU, BLANDIANA ȘI „SCRISOAREA CELOR ȘASE“

Criticul literar Livius Ciocărlie a fost urmărit un sfert de veac de Securitate. Pertinent și lucid analizează în cărțile sale relațiile dintre intelectuali și putere Bogdan Iurașcu/JURNALUL NAȚIONAL

(Urmare din pag. 1)

— Reacționând discuția la Mircea Dinescu și Dan Deșliu, Nicolae Manolescu arată că a auzit că s-ar intenționa să se facă o mare adunare la Uniunea Scriitorilor pentru a-i exclude pe cei doi din rândul membrilor Uniunii. Livius Ciocărlie a afirmat că el nu poate crede că ar fi posibil așa ceva, afirmație cu care interlocutorul este de acord, apărând că „ar fi un risc enorm, deoarece precis că vor fi câțiva care vor vorbi împotriva excluderii și vor vota împotriva acestei măsuri”.

— Abordând un alt subiect, Nicolae Manolescu a relatat că știe de la Gogu Rădulescu că acum două săptămâni a fost „un executiv”, care nu s-a dat publicității și care a avut loc imediat după ce „șeful” a fost informat despre „scrisoarea celor șase”, scrisoare ce a provocat acolo „o văjăială nemaipomenită”, că toată lumea vorbea pe mutește, iar „el” a spus „să se facă, să se dreagă, să se ia măsuri, să se tragă, să nu mai știu ce!”, hotărându-se să se țină aceste adunări ale oamenilor muncii, să se publice în presă, să se dea la radio și la televizor. Tot acolo s-a stabilit și conținutul textelor ce au fost date spre publicare ziarelor, dar marți dimineață n-au apucat să publice aceste texte decât unul sau două ziare, după care s-a sistat totul brusc printr-o dispoziție de sus, fără nici o explicație. S-au ținut câteva adunări ale oamenilor muncii, dar acestea nu s-au făcut publice și presa nu a dat nimic, numai radioul a apucat să dea, dar cineva de la radio i-a spus lui Radu Coșoșu că la radiojurnalul de marți, literalmente i s-a luat crainiculul din mână textul pe care trebuia să-l citească, căci hotărârea a venit pe neașteptate. De aia s-a intrat în emisie și s-a luat textul, iar din momentul ăla nu s-a mai dat nimic, decât chestii vagi cu legalitatea.

Livius Ciocărlie a afirmat: „Eu cred că atunci când s-a anunțat că Mircea Răceanu este acuzat, reacția a fost atât de clară că e vorba despre o mașinație, încât asta i-o fi pus în gardă că ies mai prost.”

Nicolae Manolescu: „Ce dracu s-a întâmplat și ce a fost în capul lor, eu nu știu!”
Referindu-se la Mircea Răceanu, Nicolae Manolescu arată că acesta a fost înfiat în timpul războiului, că s-a născut la Doftana și este fiul lui Bernat Andrei și al Ilenei Andrei, episod care este foarte bine prins în cartea „Trandafirul Doftanei”. Legat tot de acest aspect, Nicolae Manolescu afirmă că Gogu Rădulescu i-a spus că atunci când a aflat despre cine este vorba „Tovarășă” a plâns. El l-a întrebat pe Gogu Rădulescu dacă „Tovarășă” a plâns și atunci când „a pus la cale toată porcăria asta.”

Cei doi interlocutori continuă discuția cu o serie de aprecieri tendențioase la adresa conducerii superioare de partid și de stat și fac comentarii pe tema așa-zisei situații dezastruoase în care s-ar afla țara noastră.

— Reacționând discuția la Gogu Rădulescu, Nicolae Manolescu face următoarele aprecieri: „Eu l-am văzut după toată povestea asta o singură dată, Zigu l-a văzut de vreo trei ori. Eu nu l-am văzut decât sâmbăta trecută, de când e văjăiala asta, și era foarte bine dispus, surprinzător fiind, că înțeleg asta discutăm și cu Zigu când am plecat de acolo. Zicu: Ce-i cu asta... mă? A înnebunit?!”, la care el mi-a spus: „Păi, mi-a dat telefon luni, după ședinta aia, și era foarte bine dispus! De unde cu o săptămână sau două înainte era foarte prost dispus, încât tot timpul spunea că el de data asta nu mai ratează ocazia să-și dea demisia, că nu mai poate, că nu știu ce, că face acum la prima plenară sau măcar la Congresul de anul ăsta, că el iese, că încearcă de la Congresul al XIII-lea să-și dea demisia, dar nu i s-a primit, ceea ce e adevărat; iar acum este foarte bine dispus!”

Livius Ciocărlie l-a întrebat: „Ce posibilități reprezintă presiunea internațională de a determina ceva?”

Nicolae Manolescu: „Acum se pune nădejdea în altceva, cu cei șase în special. Eu zic că, mi-a atras atenția și mi-e cred că la toată lumea, finalul acestei scrisori. După ce i-facăștia toată papara, în loc să-i spună: Acum ia-ți bagajele și pleacă!, ei spun

că acum, dacă vrei să discutăm, trebuie să fie liniște, să nu mai exporte alimente, adică două din ele perfect fezabile, iar a treia mai așa, dar de acord să-i propună un dialog! Chestia seamănă foarte tare cu ce se întâmplă prin alte părți, adică acolo unde dialogul opoziției cu înăuntrul partidului este acceptat, nu mai vorbesc despre pluralismul maghiar, dar chiar dialog-dialog, peste tot! Deci, aici, Brucan, din capul lui sau având sugestie sovietică, așa, s-a orientat foarte bine, pentru că a creat în felul acesta prima alternativă politică la puterea asta. Până acum așa ceva nu există, că Doina Cornea sau Dinescu nu sunt...”

Livius Ciocărlie: „Cu posibilitate de discuție!”
Nicolae Manolescu: „Deci, prima alternativă politică, prima cheie pe care să spun așa nu englezii sau, așa, dar rușii la o adică o bage în ușa și să încerce să încuie sau să descuie situația cu ea, pentru că aici, în fond ăștia ce-au făcut, n-au făcut nimic, n-au pus nici o bombă, nu sunt teroriști, sunt niște oameni cu care (sic!) în limitele Constituției și așa, au propus un dialog, acum n-ai ce să faci! Dacă le face ceva, e nenorocire, adică scandalul este foarte mare. De aici, eu cred că El de-aia este foarte supărat și strâns cu ușa, fiindcă El este conștient că l-au strâns cu ușa și l-au prins foarte rău în ofsaid! Că aici nu-i nimic de făcut! Eu cred, și sunt foarte optimist, că chestia este foarte importantă și din alt punct de vedere! Nu cred că presiunile externe vor putea fi atât de mari, încât să-l determine pe El, în momentul de față, vine din interior! De ce? Pentru că pentru prima dată există posibilitatea ca, mă rog, nemulțumirea care există în toate domeniile, inclusiv în armată și Securitate, e limpede, să poată folosi, să poată aduna în jurul unității politice, adică noi n-avem tradiție să vină generalul Popescu să-l dea jos pe ăsta și să se proclame șef, dar generalul Popescu, dacă-l prinde și-l rade cu o echipă de zece soldați într-o zi, poate să se adreseze acum lui Corneliu Mănescu sau lui Apostol pentru a conduce până se fac niște chestii! Dar eu zic că pentru El pericolul mare de aici vine! Nu e exclus să se întâmple. Adică curajul... nu curaj, să dea o formă de legitimitate unei lovituri care până acum era, cum? Oricine care aveai...”

Livius Ciocărlie: „Și pentru aia ce facem?”
Nicolae Manolescu: „Ce fac? Vorbesc cu generalul cutare și pot să fac chestia asta! Cu niște riscuri foarte mari, dar pot să fac! Și după aia ce faci?! Până mă adresez lui Gorbaciov, până... aici ce fac? Gorbaciov ce-o să zică? Nul! Chestia se face dinăuntru. Pe când acum așa, acum s-a făcut breșă, există această chestie! Vine acum unul din ăștia șase, și faceți chestia.”

Livius Ciocărlie: „M-am gândit și eu că trebuie să vină acum mii și mii de oameni, securiștii și nu mai știu ce, care se pot gândi: Ce se întâmplă cu mine dacă va cădea ăsta? Vorbind despre ăștia mii și mii, unii chiar ar putea face ceva! Poate că asta ar fi o șansă! Dar?!”
Nicolae Manolescu: „Probabilitatea este! Acum ce se va întâmpla efectiv, așa, nu știu! Mai există și alte riscuri, riscul ca la această... că eu am vorbit cu Deșliu după scrisoarea cu cei șase, el fiind prieten cu Brucan, mi-a spus printre altele că Brucan, venind de la Moscova cu trenul, a fost dat jos din tren la Ungheni și ținut o noapte în sala de așteptare până când s-a întâmplat ceva la București, se pare că nu erau decizi dacă îl mai lasă sau nu să se mai întoarcă; el a fost foarte prudent pe unde a fost, adică a dat niște interviuri mălăiești, că m-am și enervat, știu că a avut un conflict cu Dorin (Tudoran, n.n.) la «Vocea Americii», că a vrut să-i ia un interviu și n-a vrut întrebările lui Dorin, a vrut să-și pună singur întrebări și Dorin l-a refuzat, el de fapt pregătea această chestie și nu-i convenea să rateze, că, dacă nu intra în țară, rata toată chestia din capul locului! Deci el a făcut-o, că mi-a spus Deșliu că el a ales oamenii cu maximum de garanții, că eu l-am întrebat de ce n-u s-a dus la Maurer, și el mi-a spus că nu putea, că se prindea (sic!) chestia! Dar el spera că, odată făcută, acum a

ăștia să se miște, căci ce-l împiedică pe Kiraly ăla sau cum îl cheamă, pe Maurer sau pe altul...”

Livius Ciocărlie: „Să prelungească, da!”
Nicolae Manolescu: „La Doina Cornea sunt 28 care s-au asociat la scrisoarea ei? De ce n-ar fi și la această chestie încă doi-trei! Că ar fi important să fie! Adică deocamdată la nivelul de foști!”

Livius Ciocărlie: „Deși eu îmi inchipui că tocmai acum asupra acestora trebuie să fie un control!”
Nicolae Manolescu: „Sunt păziți foarte tare! Pe de altă parte, mi-a zis Deșliu o chestie foarte tare, pe care o știe și Coșoșu, nu știu de unde, și anume că ăsta care s-a dus cu scrisoarea la ambasada inițial a plecat spre americani și n-a fost lăsat, se pare că Răceanu a spus scrisoarea, nu Brucan, după care s-a dus la englezi și acolo a reușit.”

Livius Ciocărlie: „Și Miștici de la poartă nu l-a oprit?”

Nicolae Manolescu: „Și Securitatea care îi urmărea, ei știau ceva, aveau Securitatea ar fi știut dinainte. Și nu i-au împiedicat.”
Livius Ciocărlie: „Păi, asta e! Că eu m-am tot întrebat cum au reușit ei să facă. În primul rând, să se înțeleagă. Adică...”

Nicolae Manolescu: „Se pare că Securitatea a știut și nu i-a împiedicat. Că Gogu Rădulescu ne-a spus că, în furia aia, «Să vezi că o să-l dea afară și pe cel de la Securitate!» De ce? Zice: Nu s-au comportat bine. N-a spus de ce. Adică ce, zic, n-au prins de veste, dar ce-ți inchipui? N-a spus mai mult. Deci, că-i adevărat sau nu, sau că e o bănuială, oricum e foarte grav. E în postura foarte proastă Securitatea în chestia asta și eu zic că chestia cu Dinamo de acum... pe enervarea generală pe chestia cu ei.”

Livius Ciocărlie: „Da, da, da.”
Nicolae Manolescu: „Adică cum, măi, nici atâta lucru nu sunteți în stare, să mă păziți de... adică nu puteți împiedica un om care a mai făcut-o o dată să o facă a doua oară? Că Brucan a făcut textul.”

Livius Ciocărlie: „Păi, evident, dar faptul că și-a primit acordul lor, păi, ar fi, trebuie să fie niște întrebări între ei sau telefoane! Înseamnă că a închis ochii cineva!”

Nicolae Manolescu: „Iată că au făcut-o! Au închis ochii, s-a știut ceva! E făcută bine și din alt punct de vedere, ea nu e dată «Europiei Libere», ea este dată englezilor și transmisă imediat, inițial, pe lângă guvernul englez, iar guvernul englez a comunicat-o BBC-ului! Deci, când Brucan a fost la Londra, el punct cu punct și-a aranjat mișcările! Nu s-a dus la «Europa Liberă», ca să nu-l mai ia la întrebări, cum l-au luat prima dată, tot de la o scrisoare — asta tot de la Deșliu o știu, că l-au chemat de la partid ca să-l judece că de ce a făcut scrisoarea aia!”

Livius Ciocărlie: „Evident că deocamdată sunt foarte prudenți, adică nu vor să întindă coarda!”
Nicolae Manolescu: „Deocamdată pe Bărlădeanu... că-i fac o chestie cu videocasetofoane. Pe Deșliu îl ameninți cu cafeaua! Da, bine, sunt prost inspirați, dar s-ar putea ca asta să fie doar așa, glume! Un falfăit, așa, amenințări fără consecință! Dar cum s-ar putea să fie realmente proști! Pentru că cei care fac aceste anchete, uite dovada pe linie de partid, sunt de fapt niște proști, adică ei nu mai oameni de mare nivel în partid (sic!)”

Livius Ciocărlie: „Deși pe mine mă uimea, atunci, în noiembrie, cu atâtă prudență vorbea ăla care a venit la Timișoara! Evident, erau atât de infricșoși de ideea că s-ar putea face ceva, încât voiau să nu facă nimic, nimeni nu l-a tratat până atare până când s-a întâmplat ceva! A acceptat discuția, în sensul că a cedat așa, tot, că eu i-am spus: Domne, ăsta are de ce să facă, recunoașteți că sunt lucruri, sunt nemulțumiri, nu?, iar el... Da, da, sunt într-adevăr, dar să se aleagă de la forurile de aici, nu din străinătate! Deci dacă cu mine, care nu am nimic, era atât de prudent, nu cumva să mă întărite...”

Nicolae Manolescu: „E chestie de oameni, că cu mine s-au purtat foarte...”

Livius Ciocărlie: „Da, am auzit și m-am mirat!”
Document reprodus din volumul Livius Ciocărlie, Cu dinții de lăncă, Jurnal 1978-1983, București, Humanitas, 2008, p. 416-422

Notițe la nota Securității

(Urmare din pag. 1)

I s-a întâmplat ceva după discuțiile cu ofițerii Securității Achim și Tinu? „Niciodată nu mi s-a întâmplat nimic, răspunde interlocutorul. Tot repet o părere, fără să impresionez pe nimeni. Mă scoate din sărite când se încearcă să se susțină că Epoca Ceaușescu a fost cea mai rea. A fost foarte rea din punct de vedere material; nu aveam ce mânca și era frig în casă. Dar închipuiți-vă că pe vremea lui Dej ei ar fi crezut că sunt spioni! Ce s-ar fi întâmplat? Ar fi așteptat 8-9 ani de zile să vadă, să facă tot felul de manevre, ca să se lămurească?... Păi, m-ar fi băgat la închisoare și nu mai ieșeam de acolo. N-am pățit nimic fiindcă se schimbă politica lor. Voiau să știe ce se întâmplă și să prevină, dar se fereau să reprime înainte ca pericolul să devină evident. Ceea ce nu vrea să se spună că deveniseră mai cumsecade. În decembrie 1989 s-a văzut cât de cumsecade erau. Fapt este că n-am pățit niciodată nimic.”

Nu pot să trec peste a-mi comunica observația că detașarea cu care vorbește despre fantoma și realitatea Securității e rară. Când veneau însă la tine astfel de mesageri, cum să rămâi impassibil? În cotidianul obișnuit simțeam, de altfel, o spaime anume — dar „dacă...”, ce ți se întâmplă și ce ți-ar face... „Spaima era mare și tocmai pe asta contau, admite interlocutorul. Știau să ne inducă sentimentul de pericol, dar și noi ne grăbeam să ne speriem. Mai lucid privind lucrurile, altfel ne-am fi comportat.”

Livius Ciocărlie avea însă și un anume „antrenament”. Din dosarul lui adus la CNSAS a aflat că fusese demult „pus sub lupa” Securității. A ajuns urmărit ca presupus „spion” datorită scrisorii trimise atașatului cultural al Ambasadei Franței la București de către un lector francez. După un stagiul la Universitatea din Timișoara, acela remarca pozitiv cuplul Ciocărlie. Numai cu ei, se putea sta de vorbă” scrisese el, expresia dobândind sensul de avertisment pentru Securitate. Cel mai greu moment în relațiile lui Livius Ciocărlie cu Securitatea e legat tocmai de măsurile plănuită de numita instituție după aceea recomandare. Prin 74, după ce avusese o burșă în Franța, au încercat să-l racleze. „Îmi vorbeau ca unui «patriot». Lectorul francez era spion, iar noi trebuia să profităm de faptul că el mă credea favorabil lui. Urma să-l supraveghez. Bineînțeles că am refuzat. M-au chemat de două ori (...). Atunci mi-am dat seama că nu obțin nimic și, luându-mi inima în dinți, le-am spus că nu mai vorbesc cu ei decât arestat. S-au supărat foc, s-au comportat ca niște oameni jigniți: «Noi am crezut că sunteți patriot». Și s-au dus. N-am avut nimic de suferit. Cum zic, episodul nu apare în dosar decât în spusele unor informatori. Unul, care voia să-mi facă rău, pretindea că m-aș fi plăns că fuseseră brutali. Nu era adevărat. Fuseseră insistenți, nu mai mult. Iar mai târziu, când a început să se vorbească despre mine la Europa Liberă, am devenit invulnerabil.”

Scriitorii și Securitatea

Nu tot ce scrie într-un dosar este adevărat. Și multe adevărat-întâmplăte n-au fost consemnate. Decepționați de „dovezi” au rămas toți care și-au consultat dosarele de la CNSAS. „Se șterge toate numele care apar”, explică Livius Ciocărlie. „Până și acelea ale informato-

rilor care, din când în când, sunt deconspirate de către un ofițer se șterg. E drept, acestea sunt puține. Oricum, lectura devine dificilă. De exemplu, se da o listă cu «Legăturile obiectivului printre scriitorii din București» și toate sunt șterse.”

Ai zice, citind-o azi, că și transcrierea convorbirii telefonice dintre Livius Ciocărlie și Nicolae Manolescu din 25 martie 1989 e „benignă” — o conversație între doi literați ce împărtășesc zvonurile breslei. Va fi folosit, probabil, Securității la întocmirea vreunui raport despre „starea de spirit”. Dar ce stare de spirit când asimetria dintre vorbă și faptă — catalogată de psihosociologi ca „disonanță cognitivă” — printră fenomenele sociale de dezchilibrul — era tot neschimbată? „Majoritatea intelectualilor noștri au trăit potrivit unei duble compatibilități, reflectează Livius Ciocărlie. Jucau, cu mai mult sau mai puțin sărg, rolul de oameni dacă nu neapărat devotați partidului, măcar stând în banca lor, deloc dispuși să se angajeze într-o critică riscantă a regimului. Cu puține excepții, nu credeau, ci se prefăceau. Și, oricum, nu erau frustrați în așteptările lor, nu aveau sentimentul de revoltă din cauza prăbușirii unui ideal, sentiment de natură să-i facă să reacționeze. A existat numai momentul acela al discursului din 1968 când, fără ca eu să mă simt solidar cu ei, destui intelectuali au fost alături de Ceaușescu până la a cere să fie primiți în partid. De înțeles, puteam să înțeleg. La rigoare, se putea face o distincție între două pericole: comunismul și rușii. Acei intelectuali au fost entuziasmați de lovitura pe care Ceaușescu le-o dădea rușilor. Eu, însă, fusesem crescut într-un spirit de ostilitate care mă făcea să nu am încredere în nimic din ce venea dinspre partid. Fapt este că nu mult după aceea am redevenit solidar în condamnarea regimului. Din păcate, a fost în cea mai mare parte o condamnare tăcută. Problema noastră era de a stabili în ce măsură acceptam să ne compromitem și nu aceea de a ne împotrivi. Repet, însă, că fără o muncitorime evaluată într-o țară lipsită de tradiții industriale, mare lucru nu se putea reuși. De aceea s-a și rămas la excepții, la dizidenți. E drept, în Ungaria s-au format cercuri de dezbatere, incomode pentru regim, dar acestea au fost tolerate deoarece exista amintirea revoltei din 1956. Această a obligat autoritățile să fie prudente și concesive. La noi n-a fost cazul. Ca atare, intelectualul nostru s-a mulțumit, când nu era oportunist, să trăiască în paranteză. Să fie lăsat în pace. Există un fel de contract social tacit: voi ne lăsați să ne scriem cărțile, noi nu scriem în cărți nimic din ce nu vă convine vouă. Cam asta se întâmpla cu scriitorii.”

„Și cărților aceluia parea să nu le pese de lumea dimprejur, nici de condiția celor ce nu erau intelectuali... „Așa e”, preia interlocutorul comentariul meu. „Nouă ne păsa, ne simțeam implicați, dar cărților noastre nu le păsa. Ele erau estetice, nu est-etice. Sigur, a existat formula romanului politic. Era însă ambiguă. În cea mai mare măsură, se critica ce se putea critica. Ce era permis. Adică, perioada Gheorghiu-Dej. Restul era lăsat pe seama aluziilor, a șopărelor. Între timp, se dărau biserici, se desfigurau orase, se strica totul, se trăia în mizerie, iar noi răbdam. Una peste alta, atitudinea noastră a fost una de revoltă moacă sau, altfel spus, de iresponsabilitate.”

Lavinia BETA

DECRETUL ANTI-AVORT

Mame și copii trimiși în groapă de avorturile empirice

(Urmare din pag. 1)

Infecția, dezvoltată inițial nu-mai în jumătatea deschisă a uterului, provocase o cangrenă uterină care generase o infecție locală și care se propagase succesiv în întreg organismul.

Lidia Mogoșan, ea însăși mamă a doi copii minori, a spus la proces că acceptase să o scape de copil pentru că i se spusese că e însărcinată în luna I, dar până la finalul procesului a retractat declarația. În urma procesului, a fost condamnată la plata unei alocații lunare copiilor femeii moarte și la 9 ani de închisoare. La rândul ei, Maria Teusan, mamă a 3 copii, a fost acuzată de complicitate și a primit 5 ani, plus plata până la majorat a unei alocații de 200 de lei celor 4 copii ai femeii care, ca multe altele, neavând dreptul la un avort legal, murise încercând un avort empiric. E și cazul Florinei Șchiop, o tânără care abia împlinise 20 de

ani. Fiind deja mamă a unui copil care nu împlinise încă un an și cu soțul plecat în armată, Florina și soacra ei, Sofia Șchiop, au hotărât că avortul e cea mai bună soluție. La rugămintea norei, soacra a luat legătura cu Carolina Horvath, o bătrână de 76 de ani, care, în schimb, sume de 2.000 de lei, cu ajutorul unei sonde de cauciuc și a serului fiziologic, a ajutat-o pe tână care era deja în 3 luni să avorteze.

Starea tinerei s-a agravat la scurt timp și la numai câteva zile a murit pe patul de spital, cauza fiind descrisă în raportul medical print-o frază seacă, menită să explice cum o tânără de 20 de ani putea muri la 1989: „avort incomplet, toxicologic, săptămâna a XII-a, complicat cu insuficiență hepato-renală acută, s-a intervenit chirurgical, dar în dimineața zilei de 28 iulie 1989 a succumbat.”

La fel s-a întâmplat și cu Angela Mirela Mureșan, care a murit pe

patul de spital tot în urma unui avort eșuat. Femeia a recurs la „serviciile” unei pensionare, Anisca Chiorean, fostă infirmieră, care, în schimb a 1.000 de lei, i-a intrerupt sarcina cu ajutorul unei sonde din material plastic, pe care a folosit-o până când Angela Mureșan a sfârșit într-o baltă de sânge. La scurt timp, femeia a fost internată la spitalul orașenesc, unde a murit. Din raportul de expertiză medico-legală a reieșit că era gravidă în luna a doua și că avortul fusese incomplet. Anisca Chiorean a fost condamnată la un an pentru provocarea ilegală de avort și la 6 luni pentru deținerea ilegală de instrumente medicale. Organele penale au descoperit succesiv că femeia se ocupase în mod constant de interuperea ilegală de sarcină, însă „pacientele” scăpaseră „ieftin”, doar cu câteva mii de lei mai puțin în buzunar și traume nemărturisite.

Gabriela BĂDICĂ

ALERTĂ LA FRONTIERĂ

● Trupele de grăniceri au arestat 32 de cetățeni români care încercau să treacă ilegal frontiera — șase la linia de demarcație cu Ungaria și 26 la cea cu Iugoslavia. Dintre „fugarii”, nouă au fost considerați „grup organizați”, fiind prinși în zona localității Foeni (jud. Timiș), împreună cu călăuză lor, mecanizator din Giarmata (aceiași judet).

● Grănicerii din județul Mehedinți au raportat trecerea ilegală a Dunării în Iugoslavia a unui grup de șase persoane, în zona localităților Dubova (două persoane) și Vrancea (două persoane). Ei au utilizat bărci pneumatice. „Fugarii” de la Dubova veniseră cu o furgonetă aparținând Direcției de Poștă și Telecomunicații Mehedinți, pe care

au abandonat-o la circa 30 m de malul Dunării.

● Autoritățile iugoslave de frontieră au predat colegilor români 11 „fugari”, care trecuseră în țara vecină în cursul lunii martie 1989. Aveau vârsta cuprinsă între 15 și 35 de ani, cu domiciliul în județele: Sibiu (4), Timiș (4), Caraș-Severin (3).

● Cercetând fâșia arată din localitățile de graniță ale județelor Arad și Timiș, trupele de grăniceri au raportat că trei persoane au trecut în Ungaria, iar patru în Iugoslavia.

ȘTIRI ECONOMICE

● Comandantul navei „Caransebeș”, aflat în Strâmtoarea Gibraltar, a anunțat conducerea Navrom Constanța că motorul principal al

vasului s-a defectat, ceea ce a dus la imposibilitatea continuării voiajului. Nava era construită la Șantierul Naval Galați, aflându-se la prima expediție în larg. Avea la bord încărcătură în cantitate de 2.500 tone, cu destinația Belgia și Olanda.

CETĂTENI STRĂINI,

LA MILIȚIE

● Ismail Adakali, cetățean turc aflat la volanul unui autotren, a accidentat pe raza orașului Arad un biciclist care, aflat în stare de ebrietate, a derapat sub roțile autovehiculului. Victima a fost transportată de urgență la spital.
Sursa: Arhiva CNSAS, Fond Documentar, dos. nr. 8566, vol. 24. Ilarion IJU

Știința și Chimistul, finaliste europene la handbal feminin!

În 1989, handbalul feminin românesc nu era nici pe departe la fel de mediatizat precum în zilele noastre. Nici pomeneală de transmisiuni tv, de interviuri sau de alte asemenea lucruri care se întâmplă acum, când Olțchim Râmnicu Vâlcea a reușit, după mai multe tentative eșuate, accesarea în careul de ași al Ligii Campionilor. Puțini știu însă că succesul „istoric” al Olțchimului zilelor noastre își are rădăcinile, altfel bine înfipte, în trecut. Mai precis în martie '89, când nu mai puțin de trei echipe românești, nu doar una, ca în prezent, băteau la porțile finalelor competițiilor europene intercluburi. Porți pe care Știința Bacău, în Cupa Cupelor, și Chimistul Râmnicu Vâlcea, actuala Olțchim, în Cupa IHF, aveau să le și deschidă. Băcăuancele, după o victorie confortabilă pe teren propriu, 32-20, și un rezultat de egalitate, 22-22, în fiefii bulgăroaicelor de la TSKA Sofia, iar Chimistul cu scorul general de 60-54 în fața puternicei formații maghiare Spartacus Budapesta.

Maria Verigeanu (la minge) era una dintre jucătoarele de bază ale Chimistului FOTO: Ziarul SPORTUL

Două calificări de răsunet, care au avut darul de a acoperi o bună parte din eșecul înregistrat în semifinalele Cupei Campionilor Europeni de cea de-a doua reprezentantă a României, Mureșul Târgu Mureș fiind învins în ambele manșe de campioana Uniunii Sovietice, Spartak Kiev. Și care au fost reflectate pe măsură în presa vremii, cotidianul Sportul alocând spații largi reușitelor Științei și Chimistului, din care nu aveau cum să lipsească obșnuitele îndemnuri mobilizatoare. „După ce au câștigat Cupa României, handbalistele băcăuane au prins, parcă, din nou gustul succeselor. Că este așa, ne-o demonstrează și această calificare spectaculoasă, meritată, în finala Cupei Cupelor. Să reamintim cititorilor noștri drumul parcurs până la această ultimă fază a întrecerii: în turul I, 38-18 și 38-17 cu Belediyesi Izmir (Turcia); în turul II, 24-22 și 19-20 cu Empor Rostock (R.D. Germană) – cea mai grea misiune pentru fetele noastre; în turul III, 31-21 și 32-20 cu Vasas Budapesta, iar în semifinalele 22-22 și 22-22 cu TSKA Sofia. Faza penultimă a prestigioasei competiții europene a fost abordată de sportivele de la Știința Bacău cu multă siguranță, cele

două meciuri cu TSKA aducându-le în situația de a-și disputa din nou trofeul european (în 1986 au fost în finala CCE).
Avem convingerea că Ioana Vasilca, Angela Brândușoiu, Georgeta Cervenciu, Filofteia Danilof, Adriana Popa, Laurica Lunca, Emilia Luca, Cristina Turliuan, Gabriela Antoneanu, Elena Ciubotaru, Eva Darvaș și Lidia Butnărașu se vor pregăti și în continuare cu aceeași seriozitate și conștiinciozitate, pentru ca prezența echipei băcăuane în finala Cupei Cupelor să ducă la un frumos și prestigios succes al handbalului românesc”, relatează Sportul, sub titlu „Știința – din nou în fața unui trofeu european.”

Aceleași cuvinte elogioase și despre vâlcence, în materialul „Chimistul – trei examene grele trecute cu succes.” „Pentru o mare deplină argumentare privind performanța obținută de Chimistul Râmnicu Vâlcea, aceea de a se califica în finala Cupei IHF, este util să facem precizarea că au candidat la intrarea în ultimul act atât învinsele handbalistelor noastre, TJ ZVL Presov (scor general 57-47), Rostelmas Rostov pe Don (51-50) și Spartacus Budapesta (60-54) – cât

și formațiile Buducnost Titograd și ASK Vorwarts Frankfurt pe Oder (R.D. Germană), toate binecunoscute în arena internațională... Chimistul Rm. Vâlcea s-a constituit, se știe, de mai mulți ani într-o echipă valoroasă, însă forța și-o demonstrează de la un timp cu precizie pe plan intern.” În ultimul act al Cupei Cupelor, Știința Bacău urma să dea piept cu echipa sovietică Kuban Krasnodar, în timp ce pe Chimistul o aștepta în finala Cupei IHF o confruntare de foc cu o altă reprezentantă a URSS-ului, Egle Vilnius. „Sunt bucuroși că ne-am calificat. Ceea ce nu înseamnă însă că nu vom privi cu ochi critic ultima partidă. Mai avem încă mult de muncit și o vom face fără rabat. Dificilul examen din finala cu Egle Vilnius trebuie să ne găsească mult mai bine pregătiți”, declara antrenorul Chimistului, Gheorghe Ionescu. În finala Cupei Campionilor Europeni, singura dintre cele trei competiții europene intercluburi existente la vremea respectivă în care nu s-a consemnat o prezență românească, urmau să se întâlnească Spartak Kiev (URSS) și Hypobank Viena (Austria).

Marius MIHALCEA

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

ÎNCĂ O SCRISOARE DESCHISĂ ADRESATĂ LUI CEAUȘESCU AJUNGE ÎN VEST

Asemeni celor șase veterani ai PCR care îi trimiseseră cu câteva zile mai devreme o scrisoare lui Ceaușescu, Dan Deșliu l-a acuzat pe președintele de violarea Constituției pe care jurase că o va apăra: „În numele poporului, tot felul de abuzuri – încălcarea legii, violarea Constituției și a corespondenței private, și neîndeplinirea deliberată a obligațiilor asumate în cadrul convențiilor internaționale – sunt perpetuate. În mîntea ta, Constituția României nu e mai mult decât o bucată de hârtie? Așa bănuiesc că e, pentru că altfel buldozerele nu ar da zi și noapte peste casele și curțile atâtor proprietari privați. Ai făcut cu frica să domnească peste toți. Ai reușit să îi terorizezi pe toți și totuși vrei... să fii cel mai iubit. Imposibil: frica și iubirea nu merg împreună.”

După ce a amintit de persecutarea câtorva intelectuali, inclusiv a Doinei Cornea și a prietenului ei, poetul Gheorghe Ursu, care, a spus el, a fost omorât de un membru mult prea zelos al Securității doar pentru că a îndrăznit să noteze ceva în jurnalul său, Deșliu a încheiat prin a se referi la propria situație. Nu s-a considerat pe sine nici adversar, nici disident. Mai degrabă, a fost doar „cineva care are altă părere” și care nu s-a temut de hărțuiriile regimului. Altor scriitori, precum Ana Blandiana sau Aurel Dragoș Munteanu, li s-a interzis să mai publice după ce și-au exprimat puncte de vedere care le contraziceau pe cele ale regimului; dar el nu a suferit o astfel de persecuție din moment ce a hotărât singur să înceteze a mai publica în România, pentru că un „scriitor serios nu poate scrie” fără să reveleze „trista realitate a vieții” în țară, astăzi. (Într-adevăr, ultimul volum de poezie al lui Deșliu care a fost publicat în România a apărut în 1980.)

Nu peste multă vreme, s-a dovedit totuși că Deșliu pare a fi subestimat determinarea regimului de a-și persecuta opoziția. Într-o conversație telefonică cu editorul de limba română al Vocii Americii, care a fost brusc întreruptă, Deșliu a spus că la 14 martie a fost atacat și bătut în apropierea clădirii Uniunii Scriitorilor din București. Serviciu i-a fost furat. La 16

mult, lunga istorie a opoziției sale împotriva încercărilor lui Ceaușescu de a deforma valorile culturale îi crește credibilitatea, care ar putea fi pusă sub semnul întrebării în cazul celor șase veterani, care, cu excepția lui Brucan, sunt toți începători într-ale disidenței.
Totuși, importanța scrisorii ar putea fi legată, mai ales, de momentul publicării ei. Împreună cu scrisoarea celor șase și cu alte exprimări deschise ale nemulțumirii, cum ar fi interviul recent acordat de poetul Mircea Dinescu unei publicații franceze, acestea toate sunt incidente ce atestă creșterea nemulțumirii în România. Este greu de prevăzut dacă aceste expresii separate ale disidenței poate se vor uni într-o zi pentru a realiza o opoziție reală.
Michael Shafir
Radio Europa Liberă
(München) – Raport al Secției de cercetare, condusă de dr. M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere de Eliza DUMITRESCU)

vremea

În țară, vremea a fost în general frumoasă, exceptând estul țării, unde a fost ușor instabilă. Cerul a fost mai mult degajat, exceptând regiunile estice, unde a fost temporar noros și izolat a plouat. Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări în estul țării din sectorul nordic. Temperatura aerului a marcat o scădere. Temperaturile minime, nocturne, s-au situat între -4 și +6 grade, mai scăzute în nordul și în centrul teritoriului până la -6.
Maximele diurne s-au situat, în general, între 7 și 17 grade. Dimineața, local, s-au semnalat ceață și brumă mai ales în nord și în centru. În București, vremea a fost în general frumoasă, iar cerul a fost mai mult degajat. Vântul a suflat slab până la moderat.

anunțuri

CERERII ȘI OFERTE DE SERVICIU

Casa de discursi Electrecord, cu sediul în București, Str. Emil Bodnăraș nr. 94, Sect. 6, încadrează prin concurs referent muzical sau secretar muzical în cadrul redacției de muzică populară, absolvenți de conservator cu stagii încheiate.
Creșea Giurgiuului, Str. Stoian Militaru 84, Sect. 4, încadrează prin transfer în interesul serviciului, două surori medicale pediatrice.

TLISIT – București – ALSIT Cernavodă, cu sediul în Cernavodă încadrează prin concurs: șef birou aprovizionare, economiști, aprovizionare, ingineri pentru biroul aprovizionare, merceologi, șef birou plan personal inv. Retribuire inspector pr. învățământ, inspector principal personal, tehnician (principal) aprovizionare, economist (principal) financiar-contabilitate, șef birou contabilitate, șef sector social-căzare (pentru București).

VĂNZĂRI

Vând frigider Saratov cu congelator Minsk, butelie 7 ltr., televizor Diamant, masă extensibilă, arcu față Dacia.
Doctor în științe agricole, vând rădăcini și butași crizantemă toate soiurile, răsad garioafe Chaboer. Balotești nr. 164, Sector Agriol Ilfov.
Dormitor Lengyel nuc lustruit, stil englezesc, lustru, mașină spălat rufe, bibliotecă mică, pat dublu, televizor Opera, cergă lână.
Vând piese motor Volkswagen 30-34 HP, capote față-spate, aripi, uși, punte față, cutie viteze, cuzinetă, vilbrochen, capote și ușă 1302, bare protecție față-spate.

Zigzag

ORIZONTAL: 1) Înscrie pe ordinea de zi. 2) Mănuitor de sfori ascuns în culise. 3) Un albastru infinit! – Vedere din faț! 4) Omul... cu plasa – Namibia de Vest! 5) E prea din cale-afară – Regim în exclusivitate (pl.) 6) Când la trap, când la galop – Nu-i om așezat la casa lui. 7) Îndepărtat la timp – Pleacă de la serviciu fără voie. 8) Țintește bila albă – Bară... de protecție. 9) Note... medii! – Strâmb la capete! 10) Merg ca pe roate. 11) Așa ceva... nu se face (masc).

VERTICAL: 1) Strâng tare... rău. 2) Trecut în revistă. 3) Ten uscat! – Protector... suspus – Cap de serie! 4) Mașină... cu aburi (!) – A se menține pe poziție. 5) Vârf în Apusenii! – Făcut oale și urcele – Boli interne! 6) Fiecare în legea lui – Vase de pământ. 7) Puțin iritat! – Un nou debutant – Prinse-n poză! 8) Se bat cap în cap (sg.) – A scrie opere alese (după alții). 9) Mănat din spate! – Chemat la apel – Cuib... de colibril! 10) Cadru de relații în producție. 11) Scos de la reparații.

Dicționar: NAM.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Revista Rebus, nr. 12/1989

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Căminele muncitorești pentru tineret

Ni s-a părut nefirească liniștea care domnea într-o după-amiază de sâmbătă în căminele muncitorești pentru tineret din cartierul Mărăței. Și mai nefirească și că aceeași liniște am întâlnit și în cluburile și bibliotecile de aici. Adică tocmai acolo unde, la acele ore, totul trebuia să tresalte de viață, tinerete, voie bună. Normal, deci, să întreb de ce atata amorteală? Ce fac comitetele de cămin pentru petrecerea plăcută și utilă a timpului liber al tinerilor? Ce acțiuni sunt organizate în acest sens? Iată constatările noastre, precum și răspunsurile la aceste întrebări ale factorilor în drept și ale locatarilor.
– Clubul căminului nr. 128 (aparținând CPL) era transformat într-un adevărat depozit de materiale. „Este în renovare”, ne-a explicat portarul Stelian Marina. De când? „De mai bine de două luni.” Încercăm alături, la căminul 132, tot la CPL-ului. Trecând peste mizeria care sălășluia în grupurile sanitare, ne interesăm mai întâi de club, „Club?” – se miră Constantin Ștefan, locatarul camerei 27. Nu avem. Adică nu mai avem. S-a ocupat. Acum, acolo locuiește o familie!... În asemenea condiții ce săte mai mire că televizorul este stricat de prin luna august '83, iar jocurile distractive se reduc la o simplă cutie de șah... pentru 70 de tineri. Întrebând de viața de cămin, colegul său ne înmânează o scrisoare pe care tocmai se pregătea să ne-o expedieze și din care cităm: „În căminul nostru, suntem lipsiți de posibilitatea de a respecta cele mai elementare reguli

de igienă. De aproape două săptămâni, grupul sanitar se află în reparație, motiv pentru care este oprită apa la dușuri și chiuvete. Singura disponibilă este cea de la bucătărie, utilizată însă în cele mai diverse scopuri...” Urmău apoi multe alte nereguli care, din păcate, nu sunt nici pe departe nemulțumiri nefondate. Față de aspectele semnalate, Milică Vrinceanu, președintele comitetului de cămin, ridică din umeri, semn al neputinței, dar și al lipsei de acțiune, de inițiativă. Pentru că, dacă în privința soluționării acestor probleme mai sunt implicați și alți factori, bunăoară conducerea CPL-ului, în privința programelor de activitate vina o poartă singur, numai comitetul de cămin. „Sincer să fiu, nu am program de activitate. Am fost în spital, iar membrii comitetului nu mă ajută.” Sinceritatea sa nu poate înlocui, însă, activitățile care ar trebui organizate aici. Și cine, dacă nu tocmai dânsul, trebuie să pună la treabă membrii comitetului? Aceasta cu condiția ca tinerii să știe că sunt investiți cu asemenea funcții. Pentru că, de pildă, Leonard Varvara, de la căminul nr. 124 (al IM, „Ceahlău”), nici nu știa că este membru în comitet. „M-or fi ales când eram în delegație. Nu știam.” Ce să-l mai întreb atunci de activitățile organizate de club sau bibliotecă, din moment ce singur mărturisese că nu are cunoștință de ele?! Îi spunem noi. Clubul este închis, iar singura cheie se află la președintele de cămin, care lucrează la schimbul II. Iar presupusele

acțiuni afișate la gazeta sunt doar de ochii lumii, cum ne-au covins tinerii cu care am discutat. „La noi, nu se țin activitățile planificate, ne-a declarat Dumitru Caia de la camera nr. 35. Nici măcar mult doritele întâlniri cu conducerea întreprinderii.”
Liniște mare și în căminul 126 al CFS Săvinești. Și aici, clubul era închis tot pe motivul invocat mai sus. Ion Drăgușanu, vicepreședintele comitetului de cămin, ține morțiș să ne asigure că aici se organizează diverse activități recreative-distractive. Numai că programul se află la președinte, nu are cum să ni-l pună la dispoziție. Atunci l-am întrebat care a fost ultima acțiune organizată?... „A fost ceva cu un scriitor, au venit și pionierii...” Când? „Nu-mi amintesc exact.”
Să fie oare căminele muncitorești pentru tineret locuri în care nu se întâmplă nimic? Așteptăm răspuns, dar mai ales acțiuni concrete din partea comitetelor UTC, sindicat și conducătorilor de unități.
Tina CONDREA
Ceahlău, jud. Neamț,
nr. 2696 din 1989

Locuim în blocul 3 din Strada Venus – Petroșani din data de 15 decembrie 1987. De la data de când ne-am mutat nu am avut apă caldă decât de aproximativ 3 (trei) ori! Mergând la punctul termic în nenumărate rânduri și aducând la cunoștință manevrantei punctului termic nr. 3 Aeroport acest lucru, ni s-a spus că nu avem altceva de făcut

decât să așteptăm. Menționăm că și la data de 6 aprilie 1989 trebuia să avem program de apă caldă de la orele 6:00-9:00 și am mers iarăși la punctul termic, însă ni s-a spus același lucru pe care le-am mai auzit, dar care nu țin loc de apă caldă. Am dori să cunoaștem care este motivul acestei lipse de apă caldă, căci nu este nici un secret că de la taxele către EGL nu suntem scutiți niciodată. Oare chiar trebuie să plătim servicii neprestate?
Locatarii blocului 3, Strada Venus – Petroșani.
●●●
Îndrăznesc să mă adresez redacției ziarului cu o problemă deosebit de importantă pentru noi, locatarii blocului 41 de pe Bulevardul Păcii din Lupeni. De câțiva ani, la subsolul scării a IV-a există o țeavă de scurgere spartă care deversează totul în subsolul blocului. Este ușor de imaginat pericolul pe care îl prezintă pentru toți locatarii acest focar de infecții creat din neglijența și delăsarea personalului EGCL Lupeni. Toate apelurile noastre au rămas fără răspuns efectiv, doar cu promisiuni de care, să fim sinceri, ne-am săturat. Ne adresăm dumneavoastră, solicitându-vă sprijinul pentru a determina o intervenție rapidă din partea celor care au obligații în acest sens, respectiv EGCL Lupeni.
Nicoleta Ilie,
Bloc 41/39 Bulevardul Păcii
Lupeni
Steagul roșu, jud. Hunedoara, nr. 11370 din 1989

SĂ RĂDEM CU EI!

Imi pare rău, dragul meu, am făcut o prăjitură, însă pisica a mâncat-o.
Nu-ți fă griji, iubit, o să luăm altă piscă.
●●●
Tată, zice Gigel, băiatul vecinilor mi-a spus că semăn cu tine.
Da? Și tu ce i-ai zis?
Nimic, pentru că e mai mare ca mine...
●●●
Felicitați pentru noul născut! Nimic nu luminează un cămin mai mult decât un bebeluș.
Da, ai dreptate. Acum toată noaptea aprindem lumina.
●●●
Soacra – Ieri am trecut pe lângă casa voastră...
Ginerele – Îți mulțumesc.
●●●
Un scoțian revine în țară, după o ședere de 10 ani în Anglia. În gară

il așteaptă cei șase frați ai săi.
– E îngrozitor!, exclamă el când își vede frații. De ce v-ați lăsat cu toții o barbă atât de mare?
– Păi, ne-ai luat aparatul de ras când ai plecat.
●●●
Un actor povestește: Cu câțiva ani în urmă soția mea dorea să devină actriță, probabil geloasă pe succesul meu. Vrand să intereseze un regizor celebru, îi trimise fotografiile ei, în diverse atitudini

dramatice, indicând pe verso: „exprimând neliniștea”, „exprimând deznădejdea”, „exprimând furia”, etc. Regizorul îi înapoie prin poșta fotografiile cu următorul comentariu: „exprimând regretul.”
●●●
– Cunoști teoria relativității? îl întreabă profesorul pe elev.
– Relativ, răspunde acesta.
●●●
Revista Rebus, nr. 15/1989